

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E - mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти/управління
освіти і науки обласних,
Київської міської державних адміністрацій

Щодо порядку запровадження
системи НАССР у закладах
дошкільної освіти

До Міністерства надходять звернення від працівників закладів дошкільної освіти з проханням роз'яснити порядок запровадження у закладах системи НАССР, яка дозволяє гарантувати виробництво безпечної продукції шляхом ідентифікації й контролю небезпечних чинників.

Міністерство звернулося листом до Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів щодо надання роз'яснень з даного питання та отримало відповідь (лист додається).

Рекомендуємо керівникам закладів проаналізувати ризики, що виникають у процесі організації харчування – від прийняття продуктів харчування до споживання дітьми готової продукції, визначити критичні точки контролю, послідовність контрольних заходів, а також хто та що підпадає під контроль, де неналежне планування чи розміщення потоків може призвести до появи ризику мікробіологічного, хімічного чи фізичного забруднення харчових продуктів. Відповідно, пропонуємо спланувати контроль критичних точок у кожному процесі, визначити, хто його здійснює та які питання контролює, а також оформити результати аналізу документально, скориставшись рекомендаціями, розмішеними у вільному доступі на сайті Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів за посиланням:

http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Sistema_Naccp/198/.

Додаток: на 3 арк.

Заступник Міністра

Вадим Карандій

Нерянова С. І.
481-32-00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/9-552 від 05.09.2019

5039050405

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА
ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

вул. Б. Грінченка, 1, м. Київ, 01001, тел. 279-12-70, факс 279-48-83
web: www.consumer.gov.ua, e-mail: info@consumer.gov.ua, код ЄДРПОУ 39924774

01.08.2019 № 11.1.1-5/12329

На № _____ від _____

**Міністерство освіти і науки
України**

пр. Перемоги, 10

м. Київ

01135

Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів розглянула ваш лист від 16 липня 2019 року № 1/12-3922 та в порядку порушених питань інформує.

✓ Законом України "Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів" (далі – Закон) передбачено обов'язковість розроблення, введення в дію та застосування постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках.

Відповідно до статті 20 Закону оператори ринку відповідають за виконання вимог законодавства про безпеку та окремі показники якості харчових продуктів у межах діяльності, яку вони здійснюють.

Враховуючи вищезазначене, оператори ринку зобов'язані розробляти, вводити в дію та застосовувати постійно діючі процедури, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, а також забезпечувати належну підготовку з питань застосування постійно діючих процедур, що базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, осіб, які є відповідальними за ці процедури, під час виробництва та обігу харчових продуктів.

Слід зазначити, що згідно з статтею 21 Закону сертифікація постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, не є обов'язковою.

Впровадження системи НАССР не передбачає введення великої кількості нових документів. Інтернет-ресурс визначається самим оператором ринку. Розділ 11 Кодексу Укр. агрополітики від 01.10.2012 № 590

2835905305

"Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 жовтня 2012 року за № 1704/22016 (далі — Наказ), передбачені вимоги до документації, необхідної для належного впровадження принципів системи НАССР, та строків її зберігання.

Крім того, у розділі IV Наказу передбачено запровадження спрощеного підходу для певних категорій потужностей у застосуванні процедур, що засновані на принципах НАССР. Оператори ринку можуть впроваджувати процедури, засновані на принципах НАССР, що передбачає спрощене їх застосування у всіх випадках з урахуванням видів (природи) технологічних процесів, які здійснює оператор ринку, та розмірів потужності. Контроль за небезпечними факторами забезпечується спрощеними еквівалентними заходами, які є ефективними у застосуванні процедур, що засновані на принципах НАССР.

На потужностях з незначним ступенем ризику (не здійснюються підготовка, обробка чи переробка харчових продуктів) небезпечні фактори можуть контролюватися за допомогою програм-передумов. У таких випадках є достатнім застосування лише принципу I (аналіз небезпечних факторів з визначення відповідних заходів контролю) системи НАССР і дозволяється не використовувати інші принципи системи НАССР.

Держпродспоживслужба здійснює державний контроль за впровадженням постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) із застосуванням акта державного контролю (наказ Мінагрополітики — від 06.02.2017 № 41), який містить вичерпний перелік питань.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 року № 896 «Деякі питання здійснення планових заходів державного контролю Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів» періодичність здійснення планових заходів державного контролю у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, та у сфері ветеринарної медицини визначається на підставі ризик-орієнтованого підходу.

Разом з тим, при запровадженні перевірок відповідно до плану комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) органів державного нагляду (контролю) щодо дотримання статей 20 та 21 Закону, та у разі виявлення правопорушень має застосовуватися стаття 64 Закону (невиконання операторами ринку обов'язку щодо впровадження системи НАССР), а саме:

невиконання обов'язку щодо впровадження на потужностях постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), — тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб - у розмірі від тридцяти до сімдесяти п'яти мінімальних заробітних плат;

"Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 жовтня 2012 року за № 1704/22016 (далі — Наказ), передбачені вимоги до документації, необхідної для належного впровадження принципів системи НАССР та строків її зберігання.

Крім того, у розділі IV Наказу передбачено запровадження спрощеного підходу для певних категорій потужностей у застосуванні процедур, що засновані на принципах НАССР. Оператори ринку можуть впроваджувати процедури, засновані на принципах НАССР, що передбачає спрощене їх застосування у всіх випадках з урахуванням видів (природи) технологічних процесів, які здійснює оператор ринку, та розмірів потужності. Контроль за небезпечними факторами забезпечується спрощеними еквівалентними заходами, які є ефективними у застосуванні процедур, що засновані на принципах НАССР.

На потужностях з незначним ступенем ризику (не здійснюються підготовка, обробка чи переробка харчових продуктів) небезпечні фактори можуть контролюватися за допомогою програм-передумов. У таких випадках є достатнім застосування лише принципу I (аналіз небезпечних факторів з визначення відповідних заходів контролю) системи НАССР і дозволяється не використовувати інші принципи системи НАССР.

Держпродспоживслужба здійснює державний контроль за впровадженням постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) із застосуванням акта державного контролю (наказ Мінагрополітики — від 06.02.2017 № 41), який містить вичерпний перелік питань.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 року № 896 «Деякі питання здійснення планових заходів державного контролю Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів» періодичність здійснення планових заходів державного контролю у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, та у сфері ветеринарної медицини визначається на підставі ризик-орієнтованого підходу.

Разом з тим, при запровадженні перевірок відповідно до плану комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) органів державного нагляду (контролю) щодо дотримання статей 20 та 21 Закону, та у разі виявлення правопорушень має застосовуватися стаття 64 Закону (невиконання операторами ринку обов'язку щодо впровадження системи НАССР), а саме:

невиконання обов'язку щодо впровадження на потужностях постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), — тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб - у розмірі від тридцяти до сімдесяти п'яти мінімальних заробітних плат;

на фізичних осіб - підприємців – у розмірі від трьох до п'ятнадцяти мінімальних заробітних плат та зупинення роботи потужності.

Враховуючи вищезазначене, законодавство України передбачає гнучкий підхід щодо впровадження процедур, заснованих на принципах системи НАССР, у тому числі для закладів дошкільної освіти.

Одночасно звертаємо увагу, що листи Держпродспоживслужби не встановлюють норм права і мають лише інформаційний характер.

**Директор Департаменту безпеки
харчових продуктів та ветеринарної
медицини**

Борис КОБАЛЬ